

8 aanbevelingen voor Veilig Thuis door jongeren

1. Geef procesinformatie aan de jongere. Vertel wat er wanneer gaat gebeuren en met welk doel dit gedaan wordt. Houd een kind hierover op de hoogte.

Bijna alle jongeren geven aan dat het hen geholpen zou hebben als zij beter waren meegenomen in het proces en hadden geweten wat er zou gebeuren. Meerdere jongeren wisten tijdens de betrokkenheid van Veilig Thuis niet goed wat er zou gebeuren en wat ze te wachten stond. Dit brengt onnodig extra stress met zich mee. Het geeft duidelijkheid en veiligheid als een kind op de hoogte gehouden wordt van ontwikkelingen binnen het proces bij Veilig Thuis.

Amber: "Ik wist niet of er nou wel of geen hulp kwam en wat er ging gebeuren."

2. Houd contact met de jongere gedurende het Veilig Thuis proces en biedt de mogelijkheid tot meerdere gesprekken.

Bijna alle jongeren geven aan dat het belangrijk is om vertrouwen op te bouwen met de jongere en dat de kans groot is dat niet alles boven tafel komt in één gesprek. Zij hebben de tijd nodig om aan iemand te wennen en later hun verhaal nog te kunnen aanvullen. Om een kind zich ook na een gesprek met jou gezien te laten voelen, is het volgens de literatuur van belang om contact te houden met het kind over wat er gebeurt, bijvoorbeeld het aan het kind vertellen als er dingen gaan gebeuren die van invloed zijn op zijn leven en te blijven vragen hoe het nu gaat (Van Gemert, 2019, p. 138).

Floor: "Ik zou echt niet in een eerste gesprek mijn verhaal verteld hebben. Daar is een vertrouwensband voor nodig en dat kost tijd."

3. Vraag na elk gesprek hoe de jongere het gesprek heeft ervaren. Schrijf feedback op.

Bijna alle jongeren geven aan het belangrijk te vinden dat de Veilig Thuis medewerker na elk gesprek feedback vraagt aan het kind over hoe het kind het gesprek vond. Daarnaast vinden de jongeren het belangrijk dat aan het einde van het Veilig Thuis proces de Veilig Thuis medewerker aan het kind vraagt hoe het kind de betrokkenheid en het handelen van Veilig Thuis heeft ervaren. De jongeren geven aan dat dit het kind het gevoel geeft gehoord te worden en echt serieus genomen te worden

Merle: "Ze vragen in een restaurant toch ook hoe je het gehad hebt?"

4. Stel je betrokken en betrouwbaar op.

Meerdere jongeren geven aan betrokkenheid en betrouwbaarheid belangrijk te vinden. Velen geven aan dat dit een vertrouwensband creëert en dat het kind eerder zijn verhaal zal vertellen.

Volgens de literatuur zal een kind eerder en meer in detail vertellen over kindermishandeling als de professional (in de eerste fase van het gesprek of van het contact) investeert in de band met het kind. Ook zal een kind eerder vragen over moeilijke antwoorden beantwoorden als het zich veilig voelt (Reedijk, Van Houwelingen, & Visser, 2013)

Ook volgens van Gemert zijn de onderwerpen betrokkenheid en betrouwbaarheid belangrijk. Kinderen in onveilige situaties hebben geleerd dat ze niet kunnen vertrouwen op onvoorwaardelijke steun en aandacht van volwassenen, en daarom hebben zij steeds opnieuw de bevestiging nodig dat jij hen wel ziet en serieus neemt (Van Gemert, 2019, p. 125).

Stijn: "Ik had vooral betrokkenheid nodig van de persoon voor me. Dat is voor veel meer jongeren het geval."

Nova: "De vrouw met wie ik het gesprek had was lief en vriendelijk en liet me mijn verhaal doen."

5. Betrek een jongere in de monitoring. Neem na het Veilig Thuis proces een aantal keer contact op om te vragen hoe het met de jongere gaat.

Vele jongeren geven aan dat zij het prettig hadden gevonden om de mogelijkheid te hebben om na het Veilig Thuis proces in contact te blijven met de Veilig Thuis medewerker. Dit kan volgens hen ook via een WhatsApp berichtje of telefoongesprek. Op deze manier kunnen jongeren vertellen hoe het met hen gaat en hebben ze het idee dat zij er niet alleen voor staan.

Floor: "Er werd veel met mijn moeder gesproken, maar die wist alles goed te verbloemen. Niemand vroeg ooit eens aan mij hoe ik de situatie thuis ervaarde."

6. Geef de jongere informatie over kinderrechten.

Meerdere jongeren geven aan dat zij graag informatie over kinderrechten gehad zouden hebben. Wanneer zij deze informatie hebben, weten zij waar ze recht op hebben als kind.

Veel mishandelde kinderen zien hun situatie als normaal of geven zichzelf de schuld. Kinderen hebben informatie nodig over hun recht om veilig op te groeien zodat zij de onveiligheid in het juiste perspectief kunnen plaatsen en om ze te onschuldigen. Dit is nodig om te kunnen herstellen van hun ervaringen en tegenwicht te bieden aan de van huis uit meegekregen informatie dat geweld normaal is (Geurts, Bouma, Winder, & Hoefnagels, mei 2018).

Merle: "Doordat ze me vertelden over welke rechten ik als kind had, begreep ik ineens dat onze situatie helemaal niet normaal was."

7. Zoek samen met de jongere naar een 'veiligheids/contactpersoon' binnen het (eventueel professionele) netwerk.

Meerdere jongeren geven aan dat zij het fijn gevonden zouden hebben als zij iemand hadden om mee te praten. Naast dat een onveilige thuissituatie veel impact heeft, kan de betrokkenheid van Veilig Thuis ook als stressvol worden ervaren. De Veilig Thuis medewerker kan voor de jongere het verschil maken door samen met de jongere te kijken bij wie de jongere terecht kan met zijn verhaal.

Merle: "Ieder kind zou een vast aanspreekpunt moeten hebben. Ik had gelukkig mijn decaan. Zij was een grote steun voor me."

8. Laat het gespreksverslag van de jongere aan de jongere lezen ter controle.

Een aantal jongeren geven aan dat bij het meemaken van een onveilige thuissituatie het erg fijn is om toch ergens controle op te hebben. Het voeren van een gesprek met Veilig Thuis kan veel onzekerheid met zich mee brengen, onder andere of wat gezegd is wel juist wordt geïnterpreteerd. Daarom adviseren enkele jongeren Veilig Thuis om jongeren hun gespreksverslag te kunnen nalezen en te verbeteren.

